

1938-01-28

OPHAVSPERSON/NØGLEPERSON

Vilhelm Bjerke-Petersen

FAKTA

Dokumenttype:
Note

Sprog:
Dansk

Generel kommentar:
Noten i artikelform er dateret d. 28. januar 1938, dvs. 11 dage efter åbningen af udstillingen "Exposition internationale du surréalisme" i Galerie Beaux-Arts i Paris fra d. 17. januar - d. 24. februar 1938. Her deltager Bjerke-Petersen med to malerier, "Pain du siècle" fra 1937 (katalognr. 15) og "Bonjour, Bjerke-Petersen" fra 1937 (katalognr. 16).

Afsendersted:
Paris

Omtalte personer:
Salvador Dalí
Max Ernst

Arkivplacering:
IV 25. Vilhelm Bjerke-Petersens arkiv.
Museum Jorn.

DOKUMENTINDHOLD

Teksten "Transparente figurer"; Reflektion i artikelform over Vilhelm Bjerke-Petersens egen kunstneriske udvikling i forbindelse med et ophold i Paris i 1937-1938.

TRANSSKRIFTION

[F.o.t.h. med blyant:] 1

[F.o.m.f.:] Transparente figurer.

"figures transparentes". [understreget med blyant og rød farveblyant]
} konkret. [f.o. og understreget] abstrakt. [f.n. og understreget]

Paris 28-1-38. [understreget]

Jeg har nu i 3 maaneder famlet mig omkring og malet mange forskelligartede billeder. Jeg har stadig følt mig utilfredsstillet med de opnaaede resultater og jeg har haft meget vanskeligt ved at producere. Jeg har fortvivlet søgt at finde noget at holde mig fast til - en samlende idé for mit arbejde. I gaar malede jeg saa et figurligt-abstrakt billede i lysende farver - farverne staar som skabt af lyset og formerne har en mærkelig gennemsigtig karakter - det er rent flademaleri, idet ingen formangivelse er tilstede, og alligevel virker billedet paa en maade plastisk. dette skyldes ganske sikkert det at man "ser igennem" farverne og derved dannes en rumfølelse [21 ord understreget]. Da jeg havde malet dette billede fremkom der inden i mig ustandselig et eneste ord: Transparent og derefter transparente figurer. Idag har jeg tegnet et nyt billede op en siddende mandsfigur - gennemsigtig - med 3 hoveder bag hinanden som de sorte skyer paa den bagvedliggende himmel ses igennem og derved formørker hans hoved paa 3 forskellige steder - det ene hoved er helt formørket, paa det andet ses kun øjnene som "konkret" stof og paa det tredie ses kun munden som konkret form - dette giver en ganske ejendommelig følelse af psykologisk art - det er som en kamp mellem sanserne, der kun momentvis kommer tilsyne, og det dækkende mørke vi kan også sige taagen og intelligensen. Og efter at jeg har tegnet dette billede aabnedes der pludselig en verden for mig: det gennemsigtige menneske - ikke naturalistisk saaledes at anatomen kommer tilsyne, men surrealistisk, [ord overstreget] saa [ord overstreget] psykologien bliver det fremherskende. det er i virkeligheden det gamle ord: at se tværs igennem ham - at gennemskue ham at gennemskue sagen [11 ord understreget] - at øjne realiteten o.s.v. Det er principielt stof af uhyre interesse. det er med den største tydelighed gaaet op for mig, at jeg vil male verden "set tværs igennem" [tre ord understreget]. det er et uendeligt stof jeg her har for mig. Og jeg vil efterhaanden

[Side 2:]

Paris 28-1-38 (Transparente figurer.) 2

udfinde metoder - en teknik - til realisationen af min idé, saaledes som
max ernst fandt frottagen til genskabelsen af den indre struktur - den
indre stoflighed [tre ord understreget], og dali den paranoiske metode til
en nedskrivning af den ulogiske og "sindsyge" oplevelse af genstanden.
Men mit stof er i modsætning til de [ord overstreget] forannævnte ikke
stofligt men rent psykologisk [10 ord understreget]. Jeg ser et menneske,
en ting ek episode, lyser den tværsigennem og ser hvad der staar bag - en
impulsiv styret analyse af Verden. Billederne

Vilh. Bj. - P.

Paris 25-7-38 (Transparent paper)
subjektive metoder - en brud - til realisationen af min
ide, saaledes som man endt fandt fortæller til
genbeholden af den indre struktur - den indre styrelse,
og dalt den paranoiden metode til en nedbrudning
af den utopiske og "indesyn" afstande og genstande.
Man miste dog de i forbindelse til de ~~for~~ foran-
nemte ide styrelse men rent psykiologiske.
Hj ser et menneske, en ting en kvinde, lyser den
karakteren og ser hvad der står bag - en impulsiv
styret analyse af tanker.
Billederne

Vilh. Bj.- P.

transparente figurer.

"figures transparentes".

konkret

abstrakt

Paris 28-1-38.

Jeg har nu i 3 måneder samlet mig omkring og
mødt mange forskellige slags billeder. Jeg har stadig
følt mig utrykkeligt med de omrøvede resultater
og jeg har haft meget vanskeligt ved at præsentere.
Jeg har formentlig søgt at finde noget at møde mig
fjort til - en samende ide for mit arbejde, og har
mødt og set et figurligt-abstrakt billede, ligende
farver - farverne stuer som skabt af lys og far-
verne har en mærkelig gennemgængelig karakter - det er
rent flademalet, idet ingen form angives er borte,
og altigvel er det billedet paa en maade selvstæn-
dige. Alle disse farver er skabt af et enkelt "stykke isen-
nen" farverne og dermed kommer en samende
da jeg havde samlet alle disse billeder fremkom der
inden i mig naturligt et ord: Transparent. Og
derfor transparente figurer. I dag har jeg tegnet et
nyt billede og en vidende mand har - gennemgængig -
med 3 hænder taget hinanden som de sorte paa den
bagved liggende himmel ses igennem og dermed paa den
her hans hoved paa 3 forskellige steder - det ene
hoved er helt forsvundet, det andet ses kun
igennem som "hånden" taget og paa det tredje ses
kun munden som håndens farve - alle giver en
ganske egenartet følelse af psykologisk art - det
er som en kamp mellem samende, der kun
momentvis kommer til syne, og det dækkende mørke
i den nye nye farver og indlæggelsen. Og efter
at jeg har tegnet dette billede ~~gennem~~ ^{gennem} der pludselig
er vendt for mig: det gennemgængige menneske - ikke
naturligt sandt og anatomisk kommer til syne,
men surrealistisk, og saa ~~af psykologien~~ ^{af psykologien} bliver det
fremvendt. Det er i virkeligheden det gamle ord:
at se tværs igennem ham - at gennemskue
ham at gennemskue sager - at opne realiteten o.s.v.
Det er principalt stof af mitte interesse, det er med
den største tydelighed gælder om for mig, at jeg vil
møde verden "set tværs igennem". Det er et uendeligt
stof jeg her har for mig. Og jeg vil efterhånden